„Danskeren,"

EET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA.

udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskeren" udgaar Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Det forlydes fra Kina, at Præsident Yuan Shi Kai bliver mere og mere konservativ. Han skal have udkastet en Plan om at opløse alle Provinshære i Kina og danne en stor Nationalhær. Denne Plan, hvis den kan gennemføres, vil naturligvis styrke Nationalregeringen paa mange Maader. Men — det paastaas, at en ny Revolution er i Gære, og Dr. Sun Yat Sen, der som landflygtig lever i Japan, er Lederen for Fremskridtspartiet.

Episkopalerne diskuterede kirkelig Enhed og Pension forleden ved deres Statskonvention i Pennsylvanien. Det synes, som Spørgsmaalet om Enhed og Sammenslutning for Tiden er et Yndlingstema blandt Episkopalerne. Men „The Luth." mener at have iagttaget, at den Enighed eller Enhed, som Episkopalerne taler for, er en opslugende (absorbent) Slags. — Spørgsmaalet om et Pensionsfond for gamle og svage Præster drøftes. Det synes at være en almindelig og om sig gribende Overbevisning, at Kirken bør sørge mere tidssparende og systematisk for sine gamle og utjenstdygtige Præster.

„Folkebladet" af sidste Uge meddeler om det norske Diakonissehjem i Minneapolis' 25 Aars Fest, sammen med Diakonissesanstalternes Konference. Højtidelighederne begyndte Tirsdag Aften i sidste Uge med Indvielsen af to Søstre. Til Diakonissehjemmenes Konference hører 9 lutherske Hjem i dette Land, deriblandt Eben Ezer, Brush, Colo. — Det norske Hjem, som i sidste Uge holdt 25 Aars Fest, begyndte i Efteraaret 1888 i lejet Lokale. I Sept. 1891 flyttede Hjemmet ind i egen Lejlighed, en Træbygning paa 15. Ave. S. og 23. St. Denne Bygning afløstes i 1910 af en stor, velindrettet Murstensbygning med Rum for 90 Patienter. Diakonissehjemmets nuværende Ejendom er værdsat til $120,000. Det har et smukt Landsted paa Saga Hill, Lake Minnetonka, hvor Søstrene tilbringer deres Ferier. Dette Diakonissehjem støttes væsentlig af Frikirkens Folk, et norsk Diakonissehjem og Hospital i Brooklyn, N. Y., væsentlig af Den forenede norske Kirkes Folk.

Gammeldags Evangelieforkyndelse Nationens Haab. I en Prædiken om Guds Ords Kraft, som en Vækkelsesprædikant, hvis Metoder ifølge „The Luth." ikke er hævet over Kritik, forleden holdt i en By inde i Østen, lagde alligevel et godt Ord ind for Guds Ords Overmagt. Han havde aabenbart lagt Mærke til, at visse Prædikanter fandt mere Beaanding for deres Prædikener — eller Foredrag — uden for Skriften end i den, at de stolede mere paa flere ydre Tings Kraft til at drage Folk, end paa det gamle Evangelium (en Svaghed, hvorpaa Revivalister ellers afgiver Eksempler nok), og han hævede sin Røst imod dette paa følgende Maade: „Den Præst, som prædiker noget andet end det gamle Evangelium, vil finde, at hans Tilhørere (crowds) slipper bort fra ham trods sin Musik og andre kunstige Attraktioner". Dette er meget godt sagt, bemærker „The Luth."; dog, store Forsamlinger er ikke en sikker Maalestok for Prædikenen. Det beror altsammen paa, hvad det er, der drager de store Skarer. Tag en Prædikant, som har nogen Skuespillertalent, som forstaar at avertere sig og som ved, just hvilken Tone der skal anslaas for at faa „curiosity-seekers" til at danse, saa har du — Evangelium eller ikke Evangelium — en dragende Kraft — for en Tid. Men det er utvivlsomt sandt, at den eneste Forkyndelse, der vil baade drage og holde paa Masserne, det er det gamle Evangelium om Frelsen i Kristus Jesus. Mennesker er saa rede i Dag, som de nogen Sinde var, til at lade sig overbevise om Synd og belære om Trangen til en Frelser.

Danske Malerier til Kina. Efter Bestilling af Missionær Waidtløs i Dalny har Kunstmaler Niels A. Wyke i Randers malet to store Billeder, forestillende „Kristus opvækker Enkens Søn af Nain" og „Kristus paa Forklarelsens Bjerg", til den danske Missions-Kirke i Dalny. For at undgaa Lighed med de hedenske Altre anbringer man i Kina kun et Kors paa Alteret. Malerierne vil blive ophængte ved Siden af Alteret. Omkring den 6. Juni vil de i Følge „Rand. Venstreblad" være i Dalny.

Linier af Livets Skitsebog.

(Af X.)

Den dansk-amerikanske Farmer.

Jeg er en simpel Bondemand,
Min Kind har Solen brunet,
Min Haand har faaet mangt et Rift
Af Tornene i Tunet.
Mit Dagværk er slet ikke endt,
Om Sol til Ro end frider.
Fra Morgengry til dunkle Sky
Med Tidslerne jeg strider,
Mens Saar og Flænger svider.

Men tro ej derfor, at du mig
Med syrnet Sind skal finde.
Aa, nej, jeg bytted' ikke om
For Byens Mode-Vinde.
Dens Glans og Glimmer bor ej her
Dog heller ej dens Vaade.
Som Konge paa mit eget kan
Jeg uindskrænket raade —
Det er dog en Guds Naade.

Vel gaar det her ej saa gesvindt
At skovle Guld til Banke,
Men med en blank Samvittighed
Man bedre Skat kan danke.
Der er i Livet større Maal
End yppigt Bord at gæste.
Her tager Livet Maal af os,
Hver elske maa sin Næste,
Og det er dog det bedste.

• • •

At oversætte Bibelen er vistnok ikke noget let Stykke Arbejde. Man kunde vel sige, at ligesom ingen kan oversætte et Digt ordenlig uden selv at være noget af en Digter, saaledes kan heller ingen oversætte Skriften uden selv at have sproglig Sans. Men sproglig Sans er, i Lighed med musikalsk Øre, en medfødt Gave, der ved Studium kan udvikles, men ikke ved Studium lægges ind i Mennesket. Derfor kunde Luther give en saa mesterlig Oversættelse til sit Modersmaal, netop fordi hans rige Sjæl kendte stærktklingende Strenge over Modersmaalets dybe Sangbund.

Man siger, at naar Skriften skal gengives i et fremmed Sprog, da skal dette gøres paa en saadan Maade, at folket kan forstaa det. Forstaar Folket, det er Menigmand, Gengivelsen, da kan Oversætteren anse sit Arbejde som vellykket.

I Skat Rørdams Gengivelse af det ny Testament hedder det et Sted: „en pryglede de". Ikke alene er dette et ægte folkeligt Udtryk, som Hvermand forstaar, men det er igen saadan lidt for meget af det gode, at det ligger snublende nær at tænke ved sig selv, at da kunde man lige saa godt tage Skridtet helt ud og sige: „en bankede de a'."

I den første Udgave, som jo udkom i Hefter, gengiver Biskoppen det bekendte: „gaar derfor hen og gøre alle Folk til Disciple" ved: „gaar derfor hen og kristne alle Folkene", et Udtryk, der ganske kort og syndigt rammer selve den til Grund liggende Tanke, er et smukt Ord og kan straks forstaas. Men i senere Udgaver, er det nu forandret til at lyde som ovenfor. — Et andet Sted, hvor Udtrykket burde dæmpes lidt af, er Matth. 26, hvor Rørdam siger: „nogle gav ham Ørefigen". Det er forfoldeligt, og Menigmand er tilbøjelig til at trække lidt paa Smilebaandet, hvad netop paa dette Sted nødig maatte ske. Lad være at de virkelig gav ham Ørefigen (der staar, at de slog ham med den flade Haand): her skulde det dog siges lidt mere højtideligt.

Nu, det gaar vel med den Sag, som med politisk Folkestyre: det synes, som om egenlig kun de, der ikke er valgt til at regere, forstaar at regere.

• • •

Børn og Skole hører sammen. Og dog følger der ofte noget med fra Skolegangen, som sætter vemodige Frugter senere hen.

Der er nu Præster, troende Præster. Deres Børn skulde jo da helst have en højere Uddanelse end Menigmands. Men, men, men — af, mangen en troende Præst har med Sorg beskuet den færdige Vare, den udeksaminerede Læge, Jurist, Professor, Musiker, der for Aar tilbage var hans egen kære, lille Søn, der sad ved Faders Side og troende lyttede til de gamle, herlige, hellige Fortællinger. Nu lytter han ikke til den bibelske Historie. Nu sidder han ikke længere med de klare, store, undrende Øjne og lytter og spørger. Aa, nej, nu ved han bedre. Nu har han jo gennemgaaet et Kursus ved Universitetet, taget sin Eksamen og Livet ligger for ham i Ungdommens gyldne Sollys. Men Barnetroen, ja, den har han for længe siden sagt Farvel til. Den passer ikke ind i hans nye, moderne Tankegang.

Og hans troende Fader, der jo mente at gøre det bedste, han forstod, mod sin Søn, han sidder og sørger, at Uddannelsen har baaret denne bittre Frugt. Det er sac sandt, saa sandt!

Men der er tillige noget andet, der kan læres ved de højere Skoler. Derom kan alle interesserede læse i en ny Bog med Titel „Damaged Goods". Det er oprindelig et Drama af en fransk Forfatter, oversat og formet til Roman af Upton Sinclair.

Alle unge Mænd og Kvinder burde læse den Bog. Alle Forældre der har Sønner og Døtre at sende ud i Livet, eller sende — til Skole burde ubetinget læse den Bog. En mere manende Advarsel kunde næppe tænkes mulig.

• • •

Og nu ham, Pancho Villa, den forduma Røverhøvding, den raa Bandit, paa hvis Hoved en Pris var sat — Aviserne har travlt med at finde gode Sider ved ham. Og som det gamle Mundheld siger: Der maa være noget godt i ham, for der er aldrig noget sluppen ud endnu.

Lad os i Tanken gøre en lille Rejse. Lad os fuse over til Europa. Disse gamle Landes fineste Adelsværdiger selvfølgelig ikke en Grobrian som Villa et Næsetrynk. Men vent lidt — var det nu ikke fra netop saadan et Individ, deres fine Slægt fik sin oprindelige Magt, Besiddelse og Indflydelse? Til Punkt og Prikke, ikke et Haarsbredes Forskel! De nedstammer alle fra just saadanne Røverhøvdinger, der fra deres stærkt forskansede Reder gjorde Udfald og Indbugst, hvor der var noget at hugge. De slog Folk ihjel med samme Ugenerthed som vi nu slaar Fluer døde. Villa gør ligesaa: ergo er alle disse fine Adelige jo egenlig kun „villains", der med Glæde og Beundring burde hilse Villa som en ligeberettiget, en Frænde af Blodet.

Det viser vor Civilisations Standpunkt, viser, hvor langt vi er naaede, at naar en Mand har Genie til at slaa Folk ihjel, „wholesale", saa er den Mand noget nalmindeligt een, for hvem de øvrige Harehjerter gør Skrabud. Magt er altsaa fremdeles Ret — som fordum. Villas Uddannelse er kun nødtørftig. Hans store europæiske Forbilleders ligesaa. Ja, mange af dem bragte det ikke engang saa vidt, at de kunde læse og skrive, saa egenlig maa vel nu Villa være i Færd med at grunde en Slægt af superfin Kvalitet — hvis der fremdeles foregaar slige Operationer.

• • •

Det var hjemme i gamle Norge. Et Geni, der, som saa mange Genier, elskede Flasken, kom svinglende ned ad Karl Johans Gade. Der møder han bl. a. en bekendt, som mente at ville have ham lidt til bedste, men som opdagede, at det er ikke saa lige en Sag at spille Bold med et Geni, fordi dette jo har en vis Lighed med et dobbelt egget Sværd. Bekendten sagde, efter at have hilst: „Det er nok høi Sjø i Dag, Far min."

„Ja, jeg skjønner det — jeg møter saa mye Vrag, jeg", svarede Geniet, der saaledes havde vundet.

Hilsen fra Madagaskar.

Kære Missionsvenner!

Maaske en lille Hilsen herfra kunde glæde og interessere nogle af Bladets Læsere. Har set Beretninger herfra baade i „Kirke og Folk" og „Danskeren". Saa Madagaskar er nok ikke helt fremmed for eder. Ved ogsaa, at mange danske Venner sender godt til den norske frikirkelige Mission hernede paa Sydmadagascar og følger den med deres Bønner og hjælper den med Gaver. Og det gør ikke mindre til, at jeg føler mig saa vel hjemme her, iblandt vore norske Venner. Dog, det kommer os sjælden for, at vi er af forskellige Nationer. Er lykkelige og glade i vort Kald og arbejder i Fællesskab, mod det samme Maal, at faa Gasserne med paa Himmelvejen.

Skal nu prøve paa at gøre eder lidt mere bekendt med det Folk, vi arbejder iblandt, og de forskellige Grene af Arbejdet.

Vor Missionsmark strækker sig til fire af de sydlige Stammer. Den sydlige Del af Sakalavlandet, en Del af Tanary og Vara, samt hele det store Mahafalyland længst imod Syd. De første Missionærer blev udsendte for fem og tyve Aar siden. Og det var gennem mange Trængsler og Genvordigheder, de begyndte dette Arbejde, som vi nu prøver paa at fortsætte. I det farlige Klima og ukendte med Forholdene samt det besværlige Rydningsarbejde kostede dem mange tung Kamp. Nogle fik en kort Arbejdsdag her. Otte af vore Forkæmpere er allerede lagt til Hvile paa den lille Kirkegaard dekorve paa Manafaa i Tanary. Men deres Minder lever.

Med dyb Vedmod besøger vi hvide og de brune dette tavse Hvilested. Og selv om der herskер Tavshed, saa faar man dog en Prædiken, som fæster sig dybt i Hjertet. Ja, de gav sig hen for dette Folks Frelse. Gud give, at vi i Troskab maa fortsætte at sprede det herlige Budskab om en evig Frelse, til vi engang kaldes hjem til Hvilen.

I de senere Aar har der ikke været mange Dødsfald. Men Feberen besøger os dog ofte. Den maa der stadig kæmpes imod her i det tropiske Klima.

Manafoa er nu den største af Stationerne. Der har Arbejdet taget et stor Opsving. Selve Stationen er en hel lille By. Der er to Asyler, en for Drenge og en for Piger. Pigeasylet bestyres af to Diakonisser, medens Drengeasylet er under Fru Dyrneses Tilsyn. Der er ogsaa en Skole, hvor omkring en firhundrede Børn faar Undervisning. Og ikke at forglemme det store Lægearbejde, som udføres der. Dispensariet er daglig besøgt af henved et Hundrede syge, som søger Lægehjælp. Flere Sygehuse er oprørte, hvor de kan faa Ophold, som trænger det. I mange Aar har Lægemissionær Dyrnes staaet i dette anstrængende Arbejde. Og det viser sig, at gennem Lægehjælpen bliver mange vundne for Gud, og megen Nød og Elendighed bliver afhjulpet. Der er ogsaa Evangelistskole og Skole for Kvinder gennem den kolde Tid af Aaret.

Mange Bistationer ligger spredt deromkring ned over Tanosydalen hvor indfødte Præster og Evangelister arbejder. Gennem denne Dal løber den store Onilahyfloden, som ogsaa er Grænsemærke mellem Mahafaly og Tanosy. Tanosierne, der er mere oppagte Folk, dyrker flittig Jorden og planter Ris, Majs og flere Slags Bønner. Mahafalierne derimod synes kun at have Glæde i at vogte deres store Okser, som de har en Mængde af. Skal siden komme tilbage til Mahafalierne.

I St. Augustin ved Kysten i Sakalarlandet er en anden Hovedstation. Der arbejder Pastor Malviks og Dr. Henriette. Denne By ligger lige ved Onilahyfloden's Udløb i Havet og er en meget bekvem Plads enten for Rejse langs Kysten eller op i Landet. Dernede spores ogsaa god Fremgang i Arbejdet. Men meget hindrer det iblandt, naar Søfarende kommer, og Gasserne faar at se, hvorledes de opfører sig. Ofte er deres Levnet nok ikke bedre end Hedningerne. Saa om der kan være nogen Fordel ved at være ved Kysten, saa er der dog ogsaa Ting at kæmpe med, som vi heroppe i Landet er fri for.

Her i Mahafalylandet ligger vor Station lige ved Floden, saa den store Strækning ned sydover er endnu uberørt af Evangeliet. For tretten Aar siden bragtes Guds Ord her til Mahafalierne. Men saa da Missionæren maatte hjem paa Ferie, faldt det blomstrende Arbejde, som da var begyndt, næsten tilbage. I mange Aar har her ikke været nogen Missionær, indtil for fire Maaneder siden, da Pastor Mallands og jeg flytede hertil. Det er næsten at begynde forfra igen, for saa mange Forandringer er jo skete i de Aar, siden den første Missionær var her. Men vi haaber, at Marten vil blomstre frodig igen, om ikke længe.

Mahafalierne er en af de laveststaaende Stammer paa hele Øen, var et krigerisk Folk før i Tiden. Nu herskер der dog Fred og Ro med Undtagelse af, naar Hyrderne bliver overfaldne og Okserne stjaalet fra dem.

Siden Franskmændene fik Magten, er ogsaa alle Slaver sat paa fri Fod, saa enhver kan bo og bygge, som han vil.

Som før nævnt saa er Mahafalierne ikke Jorddyrkere. De planter kun Majs, nogle enkelte planter lidt Bønner; men det er saa lidt, at det kun strækker til nogle Maaneder. Resten af Tiden har de kun Skoven at ty til. Der finder de forskellige Slags Rødder og Frugt. En Del Fugle er ogsaa spiselige, saa de finder Føde alligevel, selv om de ikke planter.

Saa lidet, som de synes at have at gøre, saa er Arbejdet dog den Undskyldning, de bruger, naar vi beder dem om at komme og lære om Gud. Dog, nogle kommer, og det glæder os meget. Sommetider har vi Huset helt fuldt, og vi har alt vi kan gøre med at undervise og tale med dem. Men saa til andre Tider holder de sig borte. Men da søger vi dem, og paa den Maade slipper vi ikke hinanden af Tanke, og Undervisningen kan fortsættes. Mange syge kommer her stadig, og fattige og lidende findes jo overalt, som ogsaa maa hjælpes. Det er et velsignet Arbejde at faa tage af Sted med Medicinkasken eller Madkurven og hjælpe dem lidt. Naar de da faar noget for deres Legeme, saa vil de ogsaa gerne lytte til, hvad vi har at fortælle dem om Gud. Men hvor er det haardt for disse gamle Hedninger, som er saa aldeles indgroet i deres Skikke og Tankegang, at de kan ikke forstaa noget saadant, som at der er en levende Gud i Himlen, og at han elsker os, saa højt, at han gav sin enbaarne Søn hen i Døden for vor Skyld. Børnene og de unge kan bedre fatte det. Naar jeg tager ud til de andre omliggende Byer for at tale med Folk, saa er Børnene min største Glæde og Opmuntring. De første Gange, jeg besøgte, var det ikke videre Modtagelse, jeg fik. De smaa Børn bare sprang for Livet, og de ældre saa lidt tvivlsomme ud. Men det varede dog ikke længe, før vi blev gode Venner. Nu, saa snart jeg kommer inden for Kaktushækken som omgiver By er indhegnet med, saa kommer de løbende mig imøde og synes svært glade. I de Byer, hvor vi ingen Kirker har, samles vi under et skyggefuldt Tamarindetræ. Findes der ikke nogen Træstub eller Sten, maa man nøjes med at sidde paa Jorden. I Førstningen er det kun Børnene, som kommer; men naar de ældre hører den glade Sang derhenne fra Træet, saa nærmer de sig ogsaa, og tilsidst er der hel Forsamling. Saa holder vi Bøn og begynder paa Undervisning. Baade de gamle og unge maa da tage Del, enten i Læsning eller Syning. Efter nogle Timers Arbejde med Undervisningen, lægger vi alt til Side og samtaler om Gud og Himlen. Da særlig Børnene synes det er herligt at faa komme til Jesus og faa saa meget skønt i eje. De vil nu være flittige til at lære og bede, saa de kan komme til Himlen, naar de dør. Men ogsaa disse gode Løfter bliver saa let glemte, da de kun ser, hvad ondt er i deres Hjem, ja ofte bliver drevet til at gøre det onde. Ja, her er megen Nød og Elendighed at se hver Dag. Men de ved ikke bedre, disse stakkels Mahafalier. Deres Fædrenesskikke og Sæder maa følges, og i det viser de sikkert Troskab. Men det er vort Haab, at Guds levende Ord maa sejre til sidst, og Marken skal komme til at blomstre frodigt igen. Maatte Gud give os en lang Arbejdsdag her og gid vi kunde være et Redskab i Guds Haand til at hjemføre mange af de fangne, som endnu sidder i Mørket. Kære Venner, bed for os og dette stakkels Folk, vi arbejder iblandt. Medens I beder og arbejder for Japaneserne, Negerne i Sudan, Santhalierne og de andre Steder, saa ihukom ogsaa denne fjerne Sydens Ø i eders Bønner.

Eders for Gasfernes Frelse.

Petra Petersen.

Ambohimazara Mahafaly, den 22. Marts 1914.

Lidt fra Danmark.

Det kommer mig for, at jeg nu igen skulde have skrevet nogle Linier til „Danskeren" og meddele lidt om et og andet her hjemme. Som en selvfølgelig Ting gaar ens Tanker over det store Hav, der ligger mellem Amerika og Danmark. Der var nu derovre, man kom til at leve — om det nu ikke just skal blive ens længste, saa dog det vigtigste Afsnit af sit Liv. Maatte man saa bare kunne have været lidt til Nytte i den Tid, man var der, saa der dog kunde være lidt, som ikke lignede „Hø og Straa, der forteres af Ild" men som kunde lignes ved „Guld og dyrebare Stene". Især naar det gælder aandeligt Arbejde, saa er det jo ikke de tilsyneladende øjeblikkelige Frugter, det saa meget gælder om, men mere om, hvad der kan vise sin Betydning i det lange Løb.

Men det var saa at fortælle lidt herhjemmefra. Men her er det nu saadan, at i vor Tid er Nyheder saare lette at bekomme gennem de mange Blade og andet, som bringer Meddelelser. Saa for den Sags Skyld kunde mine Bemærkninger vist godt undværes. Men jeg tænker mig, at naar jeg fortæller lidt om et og andet, som jeg selv har deltaget i eller dog været i nær Berøring med, saa kan det vel blive lidt friskere, end naar det skal tages fra anden Haand gennem Blade og ligende. Paa denne Maade maa det ses, hvad jeg fortæller.

Om det kirkelige og det kristelige Arbejde herhjemme er der vist ikke noget nalmindelig nyt at meddele. Arbejdet føres ikke frem ved store aandelige Hvedinger, og det kommer heller ikke med Stormskridt. Men for øvrigt kan det nok siges, at det i saa Henseende er en god Tid, vi har herhjemme. Der virkes godt og paa mange Maader for levende Kristendoms-Fremgang. Og Kraften i Gerningen viser sig ogsaa deri, at flere og flere bliver draget ind paa Livets Vej. Sidste Vinter skal der saaledes være sket en gennemgribende Vakkelse omkring ved Holbæk, og som har strakt sig hen imod Kalundborg. Og det siges, at det er navnlig Indre Missions Arbejdere, der har fremkaldt denne Vækkelse. Og Missionen, her at tænkes paa „Landmissionen", til Forskel fra „Københavns Mission", har da og saa ligesom omspændt hele Danmark. Og Missionen i København, der har sin Gerning inden for Hovedstaden, arbejder ogsaa godt. For Tiden tales der om og gøres Forberedelser til at faa bygget en Grundtvigs-Kirke og en Luther-Kirke; den sidste skal være et Minde om Reformationens Begyndelse 1517. Det lyder paa, at det skal blive en stor og anselig Kirkebygning. Og der er nu det ved den københavnske Mission, eftersom det lyder fra forskellig Side, at medens der klages noget over, at Landmissionen ikke alle Vegne viser den indtrængende Kraft som for Eks. for 50 Aar tilbage, saa viser det sig at Københavns Mission i det hele staar i sin ungdommelige og friske Kraft. Helt uforklarligt er dette vel heller ikke. Regner man fra den Tid, da Missionen i Hovedstaden kom rigtig i Gang, da er den noget yngre end Landmissionen. Og Alderen har for det meste noget at sige, med Hensyn til aandelig Fyrighen, hvad enten det gælder kirkelige Retninger og Virksomheder, eller det aangaar det enkelte Menneske. Og saa kan man vel ogsaa her regne noget med det, at den københavnske Mission har mange gode og dygtige Ledere. Ved de mange nye og nyere Kirker i København, som er bleven bygget i Løbet af en Snes Aar eller lidt mere, blev der genstandsende ansat yngre og nidkære Præster, af hvilke de fleste tilhørte Indre Mission. Og saa bør det ogsaa her nævnes, at der i København er kommen en kendelig Vækkelse frem. Tidligere havde den saakaldte Rationalisme (Fornuftkristendom) helt besat København. Og jeg husker fra min Barndom, at da der saa begyndte at lyde andre Røster derinde, først ved Grundtvig, Jakob Lindberg og andre fra den Side, da regnede det ned med hoa de fin og grov Spot. Men nu kæmper de troende Kristne ikke saa meget med de Vaaben, fraset de virkelige Fritænkere og Lederne af Smudslitteraturen. Det har jo altid gaaet saadan, at naar Verden har opdaget, at Guds Riges Sag ikke kunde lægges øde ved Haan og Spot, saa har den taget fat paa anden Maade. Aanden i det bliver jo altid den samme, men Kampmaaden kan forandre sig.

For en Maaneds Tid siden var jeg til et Missionsmøde i Slagelse. Disse Møder kan lignes ved vore Kredsmøder derovre. Der bliver givet Oplysning og fremlagt Regnskab for praktiske Ting, og saa bliver der drøftet Emner, som er sat op til Mødet. Disse Emner kan saa være rettet alene paa det praktiske, og det kan saa ogsaa være Emner, der fører ind paa Lærespørgsmaal. Nu det var et godt Møde og et godt besøgt Møde. Det te Møde var for Øerne, og det vil sige for alle Provinser med Undtagelse af Jylland, som har sine egne Missionsmøder. Begge Steder holdtes der to saadanne Møder aarlig. Efter Indbydelse var Biskop Østenfeld kommen til Stede ved Mødet, og efter Anmodning holdt han et Foredrag, hvis Tema var: „Om at bevare sig selv aandelig frisk". Jeg havde ikke hørt eller set den Mand før; og hvad jeg havde hørt om ham, var, at han skulde være lidt meget inde paa den moderne Bibelkritik. Han havde saaledes engang skrevet noget om Herrens Himmelfart, som saa lidt ubegribeligt ud. Men han var saa ogsaa bleven noget misforstaaet, blev der sagt. Men hvordan dette nu end er, saa holdt han en dejlig Tale i Slagelse. Den var navnlig belærende og lærerig. Han fremdrog en hel Del bibelske Benævnelser og Talemaader (som Guds Børn, de hellige, de troende, de genfødte, Kristi Medarbejdere, de Kristne o. s. v.). Og han fremhævede, at naar slige Talemaader skulde hjælpe til at holde os aandelig friske, saa gjaldt det om ikke at bruge dem, blot fordi de var bibelske, men at bruge dem saadan, at det kundmærkes, at de havde nogen Originalitet i en selv; thi ellers kunde selv de mest bibelske og i og for sig ægte og sande Talemaader let blive „noget forslidte", som han udtrykte sig.

Jeg har i en forrige Artikel nævnt, at da jeg forrige Sommer var en Rejse ovre paa Lolland og Falster, saa var der en Missionær, der spurgte mig, om jeg ikke troede, der kunde komme et „dansk-amerikansk Stævne" i Gang mellem Den forenede Kirke og den troende Menighed herhjemme (han tænkte herved navnlig paa Indre Mission). Og andre har slaaet paa det samme for mig. Jeg har saa dertil svaret, at det havde jeg næsten ingen Mening om, men at jeg følte da ingen Tilskyndelse til at skrive noget offentligt om det. „Den danske Kirke" har jo haft et saadant Stævne gaaende i nogle Aar, og saa kunde man jo mene, at Den fore. Kirke maatte kunne gøre det samme. Men uden at gøre mig klog paa den Ting, saa lad mig sige at her maatte det vel bero paa, 1) om der i Den fore. Kirke findes saa megen Interesse for Danmark, Danskhed og Dansk-kirkelige Forhold, at det te kunde være Bærekraft for at faa fremkaldt et Stævne og saa holde det gaaende. Og 2) maatte vel ogsaa overvejes, hvad man vilde synes om, at der saa blev to Stævner, et for hvert Samfund; eller om der kunde tænkes paa at holde et fælles Stævne. Dette har jeg nu nævnt offentligt, for at de, som vel skulde være nærmest til at tage Sagen under Overvejelse, kan vide lidt om det. Som de nærmeste til det vil jeg tænke mig D. f. K.s Formand og Provst Zeuthen herhjemme.

Angaaende mig selv kan jeg da nævne, at jeg har det ret godt. Af min Adresse forneden ses det, at jeg nu bor i Roskilde. En Lærerenke, som jeg havde mit Tilhold hos i Borup, flyttede til København for at kunne leve sammen med en Datter, som staar i en Forretning derinde. Og det vilde blive for dyrt for mig at leve i København. I Roskilde er det omtrent som andre Steder. Og i den By er det temmelig godt med Kirkebetjening. Her er 4 Præster, Missionshus og boende Missionær. Og saa er her et udmærket Banecentrum. Af disse og andre Grunde valgte jeg Roskilde. Og hvad jeg saa ellers kan have at sige, er, at jeg virker lidt som Lejlighed kan falde. Foruden at holde private Møder her og der, holdt jeg sidste Vinter en DelGudstjenester for Præsten i Lidemark og Bjeverskov, i Nærheden af Køge. Han er nu død for nylig. Præstens Navn var Albinus Nielsen. Det var et velsignet Præstehjem at komme i. Baade Præst og Husfru levede for Herren. Og det viste sig ogsaa nu ved deres Skilsmisse, at de havde den Tro og Troskraft, som kan sejre over Døden. Med det samme lad mig sige, til lidt Oplysning for en og anden, at det kunde nok blive et Lovspørgsmaal, om man som amerikansk Præst har Ret til at tale fra Kirkens Prædikestole herhjemme og udføre kirkelige Handlinger, hvilket sidste jeg gjorde i de nævnte Kirker, og har ogsaa gjort det i andre Kirker. Sagen er, at der er sikkert ikke noget Lovbud for, at man som Præst fra Amerika og Ikke-Kandidat er berettiget til at holde Gudstjeneste i Kirkerne her i Danmark. Derimod kunde man maaske komme ind under en indirekte Lov. For nogen Tid tilbage udkom der en Anordning, der gav